

fredag, 21. desember 2007

saksbehandler: Helge Thorsen

Utredning om betaling for bruk av areal i kystsonen – Innspill fra Leka kommune

Leka er et lite samfunn som sliter med å opprettholde bosetningen – prognosene framover er ingen lystelig lesing.

I Leka kommune har et samlet kommunestyre som målsetning å legge til rette for at samfunnet skal bestå - og da helst vokse. I den brutale hverdagen er det imidlertid ikke enkelt å få ønsker og praktisk politikk til å gå sammen. Leka Kommune er inne i en stadig negativ spiral – kommunale inntekter er nært knyttet til innbyggertallet. Det er derfor vanskelig å finne midler som kommunen kan bruke på utvikling av kommunen.

Siden midt på 1980 tallet har kommunen mistet 35% av innbyggerne . Leser vi Sørheim-utvalget sin utredning skal inntektssituasjonen heller ikke bli noe bedre, snarere tvert i mot.

I Leka kommune var man tidlig ute med oppdrett av laks. I glansperioden på slutten av 1980 - og til midt på 1990 tallet var det betydelig med arbeidsplasser i oppdrettsnæringen. Laksen ble da slaktet lokalt og inntektene ble pløyd tilbake til lokalsamfunnet med de positive ringvirkningene som det da skapte.

I bølgen av strukturrasjonaliseringen som slo inn over næringen i slutten av 1990 tallet solgte det lokale eierskapet seg ut av næringen, kort tid etter ble slakteri med nær 20 arbeidsplasser lagt ned, i tillegg forsvant arbeidsplasser i transportnæringen som en følge av nedleggelsen. Alle kan tenke seg til hvilke konsekvenser dette medførte på et lite lokalsamfunn som Leka.

Nå er det ikke slik at Leka kommune ikke verdsetter oppdrettsnæringen – vi har stadig arbeidsplasser tilknyttet denne på røktersiden. Disse er verdifulle i et lite samfunn. Men ser en på det store bilde er det en forsvinnende liten del av verdiskapingen som kommer tilbake til kommunen.

For å illustrere dette med tall kan en se på følgende:

1. Oppdrettsnæringen på Leka har en årlig verdi på mellom 400- 450 mill. *
2. Leka kommune sine inntekter knyttet til skatteinngang fra oppdrett er: 1,6 mill.* (0,355%) NB * anslag

Sørheim utvalget har et lite kort avsnitt vedrørende arealavgift på sjøarealer som brukes til oppdrettsvirksomhet. Dette er et tema som jevnlig har dukket opp de siste 10 årene uten at det er tatt noe politisk avgjørelse på dette.

Slik som vi prinsipielt ser det - og som vi stiller spørsmål om - er om det skal være noen grunn til at det ikke skal være avgift på slik virksomhet?

Sammenligningene her er kraftindustrien som også legger beslag på naturressursene og som har betalt for dette i lang tid. En ser også i forbindelse med utbygging av vindkraft at en bruker det samme prinsippet?

Vi registrerer også at dette prinsippet diskuteres i andre store oppdrettsland som Chile.

”Arealavgift drøftes i Chile. Senator for Region 10 i Chile, Camilo Escalona, insiterte tidligere denne uken i Parlamentet på at det bør innføres en arealavgift for oppdrettsanlegg i Chile.

Camilo Escalona mener en slik avgift blant annet bør gå til utbedring av veier, havner og bedring av vannkvalitet i regioner som har mye oppdrett. Han har fått støtte fra gruveindustrien som fra tidligere er ilagt en spesiell skatt for bruk av naturressurser. Argumentasjonen er at all industri som direkte forbruker naturressurser, bør likebehandles. Ifølge aqua.cl skal utspillet fra Escalona ha skapt irritasjon blant lakseselskapene i Chile. Forslaget ble opprinnelig fremsatt i mars i år, og skal siden ha vært på høring, rapporterer fishfarmingxpert.com fra Chile. ”

Oppdrettsnæringen aviser heller ikke et slikt spørsmål - men vil at det skal innbefatte all kommersiell bruk av sjøarealene. Dette skal vi ikke ha noen sterke meninger om. Vi anser det imidlertid som en fordel at en får på plass dette i forbindelse med oppdrettsnæringen først og fremst og så får andre områder bli vurdert for seg.

For Leka kommune er det viktig at en får prinsippet lovfestet så raskt som mulig. Dette fordi det haster å kunne ta dette verktøyet i bruk, nettopp fordi en da kan få midler til å utvikle andre deler av samfunnet. Samtidig som vi forsetter å legge til rette for at oppdrettsnæringen fortsatt skal være en viktig del av næringsgrunnlaget i Leka Kommune.

Besvarelse av spørsmål stilt i notat av 15.11.07

Sp.7: Leka kommune har pt. ingen kystsoneplan, det er pga. mangler på ressurser heller ikke igangsatt arbeide med en slik plan

Sp 8: Leka kommune har tilgang på slik kompetanse i nærmiljøet – ref. sp 7

Sp 9: Ja – Leka kommune er en liten kommune med stor virksomhet innenfor oppdrett, det er derfor knapphet på arealer både til oppdrettsvirksomhet og til annen bruk i kystsonen.

Sp. 10: I Leka kommune er alle virksomheter viktig. Vi har redegjort innledningsvis for vårt syn vedrørende betaling eller avgiftsbelegging av oppdrettsnæringen. Inntektene fra slik betaling vil være med på å styrke kommunens grunnlag både innenfor oppdrettsnæringen og innenfor andre virksomheter. For Leka kommune er det viktig å understreke at det er det totale bilde som til syvende og sist avgjør om kommunen skal klare sin rolle som tilrettelegger.

Sp. 11. Ressurser i form av betaling er bare et av virkemidlene som Leka kommune vil bruke – en prioritering i forhold til hva vi ønsker skal skje i kystsonen er en annen, herunder ligger også hensyntaken til andre aktiviteter.